

4/р
13962

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій
(повне найменування інституту/факультету)

кафедра економіки та моделювання ринкових відносин
(повна назва кафедри)

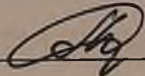
Дипломна робота

бакалавра

на тему: «Концентрація банківського капіталу в Україні»

«The concentration of bank capital in Ukraine»

Виконала: студентка 2 ск денної форми навчання
напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»
Галайда Карина Борисівна

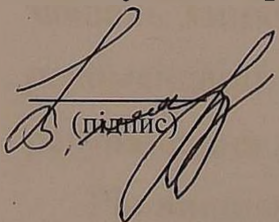
Керівник к.е.н., доцент кафедри економіки та
моделювання ринкових відносин
Маслій Н.Д. 

Рецензент к.е.н., доцент кафедри економічних
систем і управління інноваційним розвитком
ОНПУ, Задорожнюк Н.О.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 9 від 29 травня 2017 року.

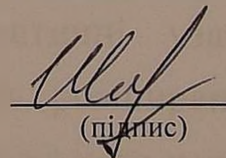
Захищено на засіданні ЕК № ____
протокол № ____ від ____ 2017р.
Оцінка реф / С / 80
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри


(підпис)

Журавльова Т. О.

Голова ЕК


(підпис)

Шлафман Н. Л.

Одеса – 2017

790080

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота містить 108 сторінок, 10 таблиць, 22 рисунка, список використаних джерел з 80 найменувань, 7 додатків.

Об'єктом дослідження є процеси концентрації банківського капіталу.

Предметом дослідження є сукупність грошових відносин, що виникають в процесі концентрації банківського капіталу.

Метою дипломної роботи є поглиблення теоретичних засад оцінювання рівня концентрації банківського капіталу та розробка практичних рекомендацій щодо заходів державного регулювання процесів концентрації в банківській системі України.

Відповідно до мети в роботі вирішені наступні завдання. Досліджено економічний зміст понять «концентрація банківського капіталу», «ринкова концентрація» та «концентрація банків». Систематизовано форми та методи концентрації банківського капіталу. Виявлено тенденції які впливають на концентрацію в банківському секторі України. Проведена оцінка рівня концентрації за капіталом, активами, зобов'язаннями, депозитами та кредитами банків в Україні. Проаналізовано зміни інституційної структури банківського сектору України. Обґрунтовано пропозиції, спрямовані на удосконалення заходів державного регулювання процесів концентрації банківського капіталу. Визначено пріоритетні напрями підвищення рівня концентрації капіталу у вітчизняному банківському секторі.

У дипломній роботі обґрунтовано інституційні, ринкові та економічні межі концентрації банківського капіталу та критерії їх оцінки, що дозволило визначити допустимий рівень концентрації банківського капіталу та прогнозу кількість вітчизняних банків. Це сприятиме подоланню структурних диспропорцій вітчизняного банківського сектору і зростанню його конкурентоспроможності.

Основні положення дипломної роботи, отримані висновки та рекомендації мають практичну цінність для вирішення завдань. Запропоновані в роботі теоретичні узагальнення і методичні рекомендації формують підґрунтя для розширення практичних заходів регулювання процесів концентрації банківського капіталу.

Рік виконання дипломної роботи 2016- 2017

Рік захисту роботи -2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНЦЕНТРАЦІЇ	
БАНКІВСЬКОГО КАПІТАЛУ.....	7
1.1. Економічне значення банківського капіталу.....	7
1.2. Передумови концентрації банківського капіталу	17
1.3. Методи та форми концентрації капіталу.....	29
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РІВНЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ КАПІТАЛУ В	
БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ	40
2.1. Тенденції та форми прояву процесів концентрації	
національного банківського капіталу	40
2.2. Оцінка рівня концентрації банківського капіталу	48
2.3. Вплив банківського капіталу на інституційну структуру	
банківського сектору	55
РОЗДІЛ 3. РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ КОНЦЕНТРАЦІЇ В	
БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	63
3.1. Світовий досвід контролю за входженням іноземного капіталу	
в банківський сектор та його вплив на рівень концентрації.....	63
3.2. Державне регулювання процесів концентрації банківського	
капіталу.....	75
3.3. Удосконалення інструментів регулювання концентрації	
банківського капіталу.....	80
ВИСНОВКИ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100
ДОДАТКИ.....	108

ВСТУП

Актуальність теми . За умов глобальних викликів та нестабільності в Україні формуються нові умови роботи банків, пов'язані з процесом виводу неплатоспроможних банків з ринку, необхідністю виконання банками підвищених вимог до мінімального розміру власного капіталу та забезпечення його достатності. Загострюється конкуренція на ринку банківських послуг, пов'язана з дією не тільки внутрішніх, а й зовнішніх факторів. За цих умов актуалізуються проблеми укрупнення банків та підвищення рівня їх капіталізації, вирішення яких можливе шляхом концентрації банківського капіталу. Однак, у вітчизняних реаліях, інтенсивність цих процесів все ж залишається низькою і не відповідає потребам економіки. За цих умов перед банками постають надзвичайно актуальні завдання підвищення рівня концентрації банківського капіталу за рахунок використання як наявних, так і потенційних джерел. Це дозволить зміцнити конкурентні позиції банків на національному рівні та завоювати нові сфери впливу на міжнародних ринках.

Теоретичні засади процесів капіталізації та концентрації в банківській системі досліджуються у працях вчених-економістів: М. Д. Алексеєнка, О. І. Барановського, З. М. Васильченко, Н. І. Версаль, У. В. Владичин, О. Д. Вовчак, О. В. Дзюблюка, Л. І. Дмитриченко, М.А. Козоріз, Т. Коллера, Т. Коупленда, Ф. Мишкіна, В.І. Міщенко, С. К. Реверчука, К.І. Рожкової, Д. Розенберга, П. Роуза, М. І. Савлука, Дж. Сінкі, Р. А. Слав'юка, Т. С. Смовженко, Л. С. Тришак, К.Ф. Черкашиної, О. В. Чорної, Н. М. Шелудько та інших.

Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання трансформації інституційної структури банківського сектору, які відбуваються під впливом концентрації банківського капіталу, а також особливостей регулювання процесів концентрації банківського капіталу. Актуальними та дискусійними залишаються питання виявлення

взаємозв'язку між рівнем конкуренції та концентрації, визначення меж концентрації банківського капіталу з метою забезпечення стабільного функціонування вітчизняної банківської системи.

Метою дипломної роботи є поглиблення теоретичних засад оцінювання рівня концентрації банківського капіталу та розробка практичних рекомендацій щодо заходів державного регулювання процесів концентрації в банківській системі України.

Відповідно до визначеної мети в роботі передбачено розв'язання таких завдань:

- дослідити економічний зміст понять «концентрація банківського капіталу», «ринкова концентрація» та «концентрація банків»;
- систематизувати форми та методи концентрації банківського капіталу;
- виявити тенденції які впливають на концентрацію в банківському секторі України;
- оцінити рівень концентрації за капіталом, активами, зобов'язаннями, депозитами та кредитами банків в Україні;
- проаналізувати зміни інституційної структури банківського сектору України ;
- обґрунтувати пропозиції, спрямовані на удосконалення заходів державного регулювання процесів концентрації банківського капіталу;
- визначити пріоритетні напрями підвищення рівня концентрації капіталу у вітчизняному банківському секторі.

Об'єктом дослідження є процеси концентрації банківського капіталу.

Предметом дослідження є сукупність грошових відносин, що виникають в процесі концентрації банківського капіталу.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. Логіко-діалектичний метод - для дослідження особливостей процесів концентрації банківського капіталу, розкриття сутнісних характеристик,

передумов, мотивів та причин концентрації банківського капіталу. Логіко-історичний метод - для виділення етапів розвитку процесів концентрації банківського капіталу України. Методи аналізу, синтезу та порівняльного аналізу - для з'ясування тенденцій і динаміки процесів концентрації банківського капіталу у світі та в Україні. Метод узагальнення - для обґрунтування методичних підходів до комплексного оцінювання процесів концентрації в банківському секторі України.

Інформаційну базою дослідження є законодавчі і нормативно-правові акти Верховної Ради України, статистичні та аналітичні дані Національного банку України та вітчизняних банків, статистичні дані Державної служби статистики, МВФ, Світового банку, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених щодо дослідження процесів концентрації банківського капіталу.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі наведено теоретичні засади оцінювання рівня концентрації банківського капіталу та розроблено практичні рекомендації щодо заходів їх регулювання в умовах посткризової трансформації. Проведене дослідження дозволило сформулювати такі висновки та пропозиції.

Найбільш вузьким поняттям є «концентрація банківського капіталу», яку доцільно розглядати як форму вираження концентрації банків. Найбільш широким поняттям є «ринкова концентрація».

Обґрунтовано, що конкуренція є основним спонукальним мотивом до централізації, яка відрізняється від концентрації капіталу джерелом зростання. Концентрація капіталу є процесом первинним, централізація - вторинна, оскільки централізуються вже концентровані, накопичені капітали. Для централізації джерелом зростання є створення єдиного центру управління активами, для консолідації - об'єднання активів в єдину систему із стійкими і ефективними взаємозв'язками, для інтеграції - об'єднання активів банків, що працюють в одному сегменті ринку з метою розширення

кола клієнтів. Концентрація є чинником інтенсивності конкурентної боротьби на банківському ринку. Для концентрації характерне скорочення числа банків-учасників ринку з метою забезпечення домінантного положення та максимізації прибутку; консолідація має на меті монополізацію одного чи декількох залежних ринків та досягнення фінансової стійкості; інтеграція - розширення ніші ринку та підвищення дохідності банку.

Встановлено, що зміст концентрації банківського капіталу розкривається через характеристику сукупності форм та методів її здійснення. Форми концентрації банківського капіталу характеризуються за такими класифікаційними ознаками: характер здійснення (відкрита, прихована); географічний масштаб (локальна, регіональна, національна, світова); за рівнем загроз (високоризикова, середньоризикова,

низькоризикова); відношення банків до процесу (добровільна, агресивна, примусова); наміри (аллокативна, управлінська, користолюбна).

За результатами періодизації інституційних трансформацій в банківській системі України доведено, що основним вектором трансформаційних зрушень вітчизняного банківського капіталу стали експансія іноземного капіталу та активізація угод злиття та приєднання банків. Виявлено інституційні, монетарні та нормативно-правові фактори концентрації вітчизняного банківського сектору. Інституційними факторами є: структура власності, механізми формування та перерозподілу капіталу, конкуренція, ступінь розвитку фінансових ринків. До монетарних факторів, які справляють переважно обмежувальний вплив на процеси концентрації вітчизняного банківського капіталу, віднесено: світову фінансову кризу, інфляцію, низький рівень монетизації економіки, волатильність валютного курсу та доларизацію. До нормативно-правових факторів належать: регулятивні вимоги до капіталу та ризиків, що є проциклічними, слабкість захисту прав міноритаріїв, податкове регулювання. Обґрунтовано, що для вирішення проблеми підвищення рівня капіталізації та стабільності банків

України необхідно покращити якість активів та забезпечити достатній рівень покриття капіталом банківських ризиків.

Вітчизняний банківський сектор характеризується достатньо низьким рівнем концентрації, а відносини між банківськими установами мають конкурентний характер. До 2015 року не відбувалося істотних змін у рівні концентрації трьох найбільших банків України. Структурні зрушення в банківському секторі заклали підвалини формування нових тенденцій переходу до посткризового розвитку. Встановлено, що за власним капіталом банківський ринок є низькоконцентрованим, значення індексу Херфіндаля-Хіршмана (ННІ) зростає номінально під впливом законодавчих вимог та підтримки з боку держави. За активами та кредитами банківський сектор є локально-орієнтованим ринком вільної конкуренції. Ринок депозитів є найбільш концентрованим та динамічно зростаючим, особливо в сегменті

великих банків. В цілому збільшення концентрації відбувається виключно за рахунок зменшення кількості банків, без централізації та консолідації, що є негативним явищем.

Виявлено сформовані в банківському секторі України функціонально-інституційні угруповання: системний центр, напівпериферія, периферія. Це дозволило виявити взаємозв'язок між процесами концентрації банківського капіталу, функціональними характеристиками банківського сектору та характером його інституційних зрушень. Обґрунтовано, що вирішення проблеми посилення концентрації банківського капіталу за рахунок підтримки вузького кола великих банків не сприятиме формуванню ефективної структури вітчизняного банківського сектору. Негативними наслідками є стиснення та монополізація ринку, ускладнення доступу до ринків для населення і малого та середнього бізнесу, погіршення якості обслуговування. Отже, радикальне підвищення бар'єрів входження на банківський ринок негативно вплине на потенційні можливості якісних зрушень в розвитку банківської системи.

В роботі запропоновано до складу суб'єктів регулювання процесів концентрації в банківському секторі включати Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, який, здійснюючи процедуру ліквідації неплатоспроможних банків, безпосередньо впливає на рівень концентрації банківського капіталу шляхом зміни пропорцій перерозподілу ринку між банківськими установами. Вважаємо, що в сучасних умовах процедуру ліквідацію банків раціонально здійснювати шляхом створення перехідного банку з подальшим його продажем за ринковою ціною.

Визначено, що межі концентрації банківського капіталу - це сукупність пов'язаних між собою внутрішніх, зовнішніх та інституціональних обмежень, які постійно змінюються у часі під впливом зовнішнього середовища, визначаючи можливі траєкторії розвитку банківської системи. Доведено, що вибір допустимих меж концентрації знаходиться в площині конкуренції та стабільності. Межі концентрації, встановлені у законодавстві,

не співпадають з інституційними межами концентрації у банківському секторі, особливо за умов несформованого економічного середовища України. Аналіз ринкових меж показав, що штучне стимулювання підвищення концентрації банківського капіталу в Україні шляхом скорочення кількості банків недоцільне. Увага має зосереджуватися на зміцненні стабільності шляхом підвищення рівня капіталізації банків, мінімізації ризиків діяльності банків та підвищенні якості активів. Інституційні межі, за яких рівень монополізації банківського ринку буде безпечним, визначаються верхнім граничним значенням індексу ННІ на рівні 1000. Гранична нижня межа є величиною динамічною і обернено пропорційною до кількості банків, що функціонують на банківському ринку країни ($1/n < \text{ННІ} < 1000$). Нижня межа відображає найменший рівень концентрації, за якого вже можлива конкуренція, а верхня межа – це найбільша концентрація, за якої ще можливий стійкий розвиток та економічна конкуренція. Запропоновано закріпити за НБУ повноваження щодо моніторингу індексу Херфіндаля-Хіршмана (ННІ) та індексу концентрації (CR_n) за капіталом, активами, кредитами та депозитами.

Встановлено, що процеси концентрації банківського капіталу в країні уповільнюються через неготовність багатьох власників втратити оперативні важелі управління банками, що їм належать, та довірити або передати їх до нових партнерів; брак досвіду щодо проведення ефективних угод злиття та приєднання банків. Виявлена в процесі дослідження пряма залежність між інтенсивністю та масштабами процесу концентрації банківського капіталу і підходами щодо його регулювання зумовлює доцільність більш цілеспрямованого впливу держави на процеси концентрації капіталу. Заходи держави у сфері регулювання процесів концентрації банківського капіталу мають спрямовуватися на виконання таких завдань: сприяти формуванню суверенної банківської системи з кількома (а не з одним) національними лідерами; розробити стратегію функціонального розвитку банківської системи (принаймні на п'ять років); здійснювати локалізацію іноземного

банківського капіталу; створювати умови для підвищення відповідності ступеня розвитку банківської системи задачам соціально-економічного розвитку країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белоусов М.О. Генезис категорії «капітал»: економічна та облікова інтерпретація / М.О. Білоусов // Вісник ЖДТУ. - №1 (55). – 2011 р. – с. 18-26
2. Каменецкий В.А. Капитал (от простого к сложному) / В.А. Каменецкий, В.П. Патрикеев // М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 583 с.
3. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / Адам Смит // [пер. с англ., вступ. статья и коммент. Е.М. Майбурда]. Книги 1-3.; отв. ред. Академик Л.И. Абалкин. – М.: Наука, 1993. – 572 с.
4. Маршал А. Принципы политической экономии. Т. 1. / А. Маршал
// [пер. с англ. общ. ред. С.М. Никитина]. – М.: Прогресс, 1993. – 415 с.
5. Бартенев С.А. История экономических учений в вопросах и ответах [Электронный ресурс] / С.А. Бартенев // – М.: Юристъ, 1998. Режим доступа: <http://www.all-ebooks.com>
6. Хикс Дж.Р. Стоимость и капитал / Дж.Р. Хикс // [пер. с англ. / общ. ред. и вступ. ст. Р.М. Энтова]. – М.: Издательская группа «Прогресс», 1993. – 488 с.
7. Економічна енциклопедія: У 3-х т. Т.1 / Редкол.: С.В.Мочерний (відп. ред.) та ін. // К.: Видав. центр "Академія", 2000. — 864 с.
8. Маркс К. Капитал Т. 1. Книга 1: Процесс производства капитала / Карл Маркс // М.: Политическая литература, 1988. – 891 с.
9. Курц Р. Мировой финансовый рынок и симулятивный капитализм («капитализм казино») [Электронный ресурс] / Р. Курц // Режим доступа: <http://izhevsk.avtonom.org/lib/Kurtz.htm>
10. Потапова И.С. История экономических учений [Электронный ресурс]: учебное пособие / И.С. Потапова // М.: МГИУ, 2000. – 233 с. – Режим доступа: <http://www.all-ebooks.com>

11. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер // М.: Прогрес, 1982. – 456 с.
12. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. Режим доступу: rada.gov.ua
13. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. – 504 с.
14. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / [А. М. Герасимович, І. М. Парасій-Вергуненко, В. М. Кочеткова, Л. О. Примостка та ін.] ; за заг. ред. А. М. Герасимовича ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2010. – 599 с.
15. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 №368 // Відомості Верховної Ради України. Режим доступу: rada.gov.ua
16. Дульська В.І. Власний банківський капітал, його функції та складові / В.І. Дульська // Вісник ЖДТУ. Економічні науки № 3 (53), 2010 р. - С. 129-130
17. Міщенко С. Сутність економічного капіталу та його роль у забезпеченні фінансової стійкості банку // Вісник НБУ. – 2008. -№1. – С.58-64
18. Концентрація банківського капіталу в Україні: управління і досвід : монографія / О.Д. Вовчак, Ю.О. Бойко / за наук. редд.е.н., проф.. Реверчука С.К. – Львів: «Растр-7», 2012. – 192 с.
19. Економічний словник-довідник // За ред. М. Поновича. – 4-те вид. – К.: ТЕКА, 2006. - 596 с.
20. Матвієнко П. Капіталізація як дійовий інструмент підвищення надійності банківської системи України / П. Матвієнко // Економіка України. – 2008. - №1. – С. 42-52

21. Gerry Johnson, Kevan Scholes, Richard Whittington. Exploring corporate strategy, text and cases, p. 359 (7th edition, Prentice Hall, Financial Times, 2006).
22. Річний звіт про діяльність банківського нагляду України в 2016 році. Інформаційні матеріали [Електронний ресурс]. – К., 2017. - Режим доступу до журн.: <http://www.bank.gov.ua>
23. Кашка І. С. Реорганізація комерційних банків на сучасному етапі // Інституційний репозитарій Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана». – 2010. – № 5. – С. 226-232
24. Краснова І.В., Нікітін А.В. Стратегічна реорганізація банківської системи України // Економіка сьогодення: актуальні питання та перспективи.
– 2013. – № 2.
25. Коваленко В.В. Капіталізація банків: методи оцінювання та напрямки підвищення: Монографія / В.В. Коваленко, К.Ф. Черкашина // Сучасний рівень капіталізації на концентрації банків України - Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», - 2010. - С. 97-64
26. Лагутіна К. Фінансовий механізм концентрації корпоративного капіталу / К. Лагутіна // Вісник КНТЕУ. – 2009. - №6. – С. 38-47
27. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. Режим доступу: rada.gov.ua
28. Радова Н.В. Пріоритети консолідації банківського капіталу у посткризовий період / Н.В. Радова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції – 2011. - №1. - С. 55-59
29. Бойко Ю.О. Необхідність і сучасні напрями концентрації банківського капіталу в Україні / Ю.О. Бойко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011., Вип. 21.12. – С. 314 – 321
30. Линенко А. В., Ренгевич Ю. Ю. Вплив іноземного капіталу

на функціонування банківської системи України // Вісник Запорізького національного університету №1(9), 2011. – С.235-241

31. Корнилюк Р.В. Наслідки експансії іноземних банків у національні банківські системи // Р.В. Корнилюк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Збірник наукових праць. ДВНЗ

«Українська академія банківської справи» НБУ. – 2010. – С. 67-70

32. Бойко Ю. Сутність, ознаки та прояви концентрації банківського капіталу / Ю. Бойко // Вісник ТНЕУ. – 2010 р. - №1 – С. 7-14.

33. Корецька Н.І. Процес концентрації ринку банківських послуг України: оцінка та стратегії позиціонування / Н.І. Корецька // Науковий журнал «Економічний форум». Серія «Гроші, фінанси і кредит». – 2014. - №1. – С. 196-204

34. Остролуцький М., Мельник Т. Концентрація банківського сектору: оцінка та аналіз / М. Остролуцький, Т. Мельник // Вісник НБУ. – 2012. - №5. – С. 35-39

35. Горовий Д. А. Розвиток ринку М&А в Україні. / Д. А. Горовий // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2013.- Вип. 1(14). - С. 183-190

36. Чурило П. Стан здійснення угод злиття і поглинання в банківській системі України / П. Чурило // 36. наук. пр. : Пробл. підвищ. ефект. інфрастр. . – К. : НАУ. – 2010. – Вип. 27. – С. 161-174

37. Банківська статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

38. Офіційний сайт Міністерства фінансів України – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>

39. Офіційний сайт Державної служби статистики України/ [Електронний ресурс:] – Режим доступу до журн: <http://www.ukrstat.gov.ua>

40. Онищенко В. О. Капіталізація банків як інструмент підвищення конкурентоспроможного потенціалу банківської системи України / В. О.

41. Онищенко, С. Б. Манжос // Проблеми і перспективи розвитку

банківської системи України: Збірник наукових праць. Т.35. – Суми: ДВНЗ УАБС НБУ. - 2012. – С.64-72.

42. Дані фінансової звітності банків України за 2004-2016 рік [Електронний ресурс] : - - Режим доступу <http://www.bank.gov.ua>.
43. Publication Report on EU banking structures [Електронний ресурс]. – Режим доступу [//http://www.ecb.int/ecb/2013](http://www.ecb.int/ecb/2013)
44. Publication Report on EU banking structures [Електронний ресурс]. – Режим доступу [//http://www.ecb.int/ecb/2014](http://www.ecb.int/ecb/2014)
45. Publication Report on EU banking structures [Електронний ресурс]. – Режим доступу [//http://www.ecb.int/ecb/2015](http://www.ecb.int/ecb/2015)
46. Нетребчук Л.О. Концентрація кредитних портфелів в банках України / Л.О. Нетребчук // Фінансовий простір №4 (16). - 2014. – С.184-191
47. Прозоров Ю.В. Посткризова трансформація банківського капіталу в Україні: концентрація без централізації / Ю.В. Прозоров // Сучасні проблеми та механізми фінансового управління. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 12 – 13 грудня 2013 р.– Х.: ВД «ІНЖЕК». - 2013. – 112 с.
48. Саранчук С.В. Прогнозування капіталізації банків в умовах політико-економічної нестабільності в Україні / С.В. Саранчук // Актуальні проблеми посткризового розвитку банківського сектору України: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів/ За заг. ред. проф. С.В. Науменкової: у 2-х т.- К. : ДП «Прінт Сервіс», 2014. – Т.ІІ. –371 с.
49. Аналітичний огляд банківської системи України за I квартал 2014 року // Національне рейтингове агентство «Рюрик» [Електронний ресурс]. – Режим доступу [//http://www.rurik.com.ua](http://www.rurik.com.ua)
50. Банківська система України на шляху євроінтеграції: монографія / Міщенко В.І. та ін / за ред. С. А. Буковинського. — К. : Національний

банк України. Центр наукових досліджень, 2015. — 496 с.

51. Черкашина К.Ф. Депозитна діяльність банків в Україні: стан та перспективи / К.Ф. Черкашина // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2014. — Вип. 2. - с. 937- 941 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/197.pdf>

52. Гусєв Я. О. Вплив іноземного капіталу на консолідаційні процеси в банківській системі України [Текст] / Я. О. Гусєв, С. Д. Богма // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць / Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. — Харків. - 2012. — Вип. 1 (12). - С. 46-49.

53. Довгань Ж.М. Позитивні та негативні наслідки впливу іноземного капіталу на стійкість банківської системи України / Ж.М. Довгань // Фінансово-кредитна діяльність : проблеми теорії та практики: зб. наук. пр.

— Х. : ХІБС УБС НБУ. — 2011. - Вип. 1 (10), Ч. 2. — С .38-44.

54. Кyrpa Y. Cross-border Acquisitions in Ukrainian Banking Sector. Legislative Novelties & Trends [Electronic source] / Y. Kyrpa // Ukrainian Banking Forum, 17 November 2011, Kyiv. — Access mode: http://www.kisilandpartners.com/upload/Kyrpa_Cross_Border_ASBF_eng.pdf.

55. Степаненко Б. Інтернаціоналізація банківського сектору України: ціна й методи злиття та поглинань [Електронний ресурс] / Б. Степаненко // Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

56. Однороженко Т.В. Роль процессов слияния и поглощения банков в развитии банковской системы Украины [Электронный ресурс] / Т.В. Однороженко // Наука и практика. — Режим доступа: <http://www.конференция.com.ua/pages/view/174>.

57. Выговская Л. Экспансия банков с иностранным капиталом пошла на убыль [Электронный ресурс] / Л. Выговская // Экономические

известия. — 2011. — № 39. — Режим доступа: <http://finance.eizvestia.com/full/ekspansiya-bankov-s-inostrannymkapitalom-poshla-na-ubyl>.

58. ВКП о трансграничных поглощениях в украинском банковском секторе: законодательные новшества и тенденции [Электронный ресурс] / События. «Василь Кисиль и Партнёры». — 2011. — Режим доступа: http://www.kisilandpartners.com/rus/press_room/events/1045/.

59. Корнилюк Р., Івасів І. Вплив іноземних банків на банківську систему України / Р. Корнилюк, І. Івасів // Вісник Національного банку України. — 2011. - №10. — С. 84-91

60. Про затвердження Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку від 05.03.2002 № 49-р — [Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0317-02>

61. Про Національний банк України: закон України від 20.05.1999 № 679-XIV [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/B_ZAKON/law_NBU.pdf.

62. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI [Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

63. Задихайло Д. В. Економічна влада та концентрація капіталу суб'єктів господарювання (правові аспекти) / Д. В. Задихайло // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2014. - № 2 (17). — С. 153-163

64. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121-III—[Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України.

— Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>

65. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121-III—[Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради

України. — Режим доступу <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

66. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 року № 1560-XII—[Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

67. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121-III—[Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

68. Про Концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки: Постанова Кабінету міністрів України від 1 червня 1995 р. N 384 —[Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/384-95-п>

69. Про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: Положення Національного банку України від 08.09.2011 N 306 — [Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11>

70. Філонова І.Б. Державне регулювання іноземного капіталу в банківській системі: світовий досвід на українські реалії / І.Б. Білонова // Інноваційна економіка. – 2012. - №6. – С. 253-259

71. Задихайло Д.В. Концентрація суб'єктів господарювання в сучасних умовах та проблема її законодавчого забезпечення / Д. В. Задихайло // Національний університет "Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого". Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія: Економічна теорія та право : зб. наук. пр. / Національний університет "Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого". - Х. : Право. -2012. - № 3 (10). - С. 86-96.

72. Мусій Я. М. Умови регулювання процесів злиття і поглинання в контексті забезпечення конкурентоспроможності банківського сектора України / Я.М. Мусій // Бізнес-інформ. – 2014. - №7 - С. 293 - 298

73. Jimenez G., Lopez J., Saurina J. How Does Competition Impact Bank

Risk-Taking? / G. Jimenez, J. Lopez, J. Saurina // Federal Reserve Bank of San Francisco Working Paper. – 2007. - 23 p.

74. Dell’Ariccia G., Igan D., Laeven L. Credit Booms and Lending Standards: Evidence from the Subprime Mortgage Market / G. Dell’Ariccia, D. Igan, L. Laeven // Journal of Money, Credit and Banking. – 2012. - Vol. 44, № 2-3. - pp. 367 – 384.

75. Dagher J., Fu N. What Fuels the Boom Drives the Bust: Regulation and the Mortgage Crisis?. IMF Working Paper. 2012. - 11/215.

76. Demyanyuk Y., Loutskina E. Mortgage Companies and Regulatory Arbitrage / Y. Demyanyuk, E. Loutskina // Working Paper. – 2012.

77. Hasan I., Marinč M. Should Competition Policy in Banking Be Amended during Crises? Lessons from the EU / I. Hasan, M. Marinč // Working Paper. – 2013.

78. IMF Working Paper. Competition Policy for Modern Banks. L. Ratnovski. May 2013 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2013/wp13126.pdf>

79. Haldane A. On Being the Right Size / A. Haldane // Speech given at Institute of Economic Affairs 22nd Annual Series, The 2012 Beesley Lectures at the Institute of Directors. – 2012.

80. Gambacorta L., Rixtel van A. Structural Bank Regulation Initiatives: Approaches and Implications / L. Gambacorta, A. van Rixtel // BIS Working Paper. – 2013. - 412. p.